

KORISNE CAKE

Naučili ste da koristite neke programe i kada dođe do neke promjene, teško se snalazite. Ili je možda došlo do pada sistema, koji zahtijeva reinstalaciju windowsa. Tada se naravno i svi programi moraju reinstalirati. Obično je onda sve drugačije, jer ste vremenom personalizirali te programe i učinili ih bliskima sebi za rad. Često vam je netko drugi to uradio. Ili ste jednostavno zaboravili kako ste to Vi napravili. Tu je i uvijek prisutni strah da se ne izgube podaci. Kako svemu tome doskočiti? Mnogo je pomoćnih programa urađeno, koji olakšavaju život. Bez njih se može, ali ih je poželjno imati. Pogledajmo neke od njih.

Acronis True Image

To je softver za kompletну izradu rezervnih kopija, takozvanih imagea (slika) Vaših datoteka i diskova, koji Vam također omogućuje jednostavno "vraćanje" Vaših podataka, čime je Vaš sistem u potpunosti zaštićen od svih softverskih i hardverskih opasnosti.

Acronis je izdao novu verziju svog popularnog uslužnog programa True Image 9.0. Njome korisnici dobivaju dva proizvoda za izradu rezervnih kopija u jednom jedinstvenom programu.

1) Njegova originalna opcija za izradu rezervnih kopija diska - omogućuje kreiranje kopija cijelog Vašeg čvrstog (hard) diska, uključujući operacijski sustav, razne softverske aplikacije, korisničke postavke, i sve ostale podatke. Koristeći napravljenu rezervnu kopiju moguće je Vaše računalo povratiti u poznato radno stanje bez potrebe za bilo kakvom reinstalacijom.

2) Nova datotečno-bazirana opcija za izradu rezervnih kopija - omogućuje izradu i "vraćanje" pojedinačnih datoteka i direktorija, poput Vašeg My Documents direktorija ili specificiranih datoteka. Programska "čarobnjak" vodi Vas kroz sve korake postupka izrade rezervnih kopija i "vraćanja" Vaših podataka u prvočitno stanje.

Cijena ovog programa je 399 kn. Postoje verzije i za Linux, te verzije za servere i radne stанице. Više o svemu tome možete pogledati na stranici www.sis.hr.

Odvojite podatke od operativnog sustava

Ako instalirate svoje novo računalo ili Vam je pao sustav, pa ga morate reinstalirati, pokušajte ga uraditi na sljedeći način.

1. Prostor na današnjim hard diskovima je mnogo veći nego što nam često treba. Da bi računalo brže i pouzdanije radilo potrebno je disk formatirati tako da ima dvije, tri ili više particija (dijelova) (C; D; E; i slično).

2. Na C particiju instalirajte operativni sustav Windows ili Linux. Ako se sruši možete ga lako reinstalirati ne dirajući podatke i druge programe. Drugi programi raditi će normalno bez potrebe ponovne reinstalacije.

3. Na D particiju instalirajte programe, igrice ili ono što koristite. Možete držati i podatke na njoj ili ih čak staviti na neku drugu particiju.

4. Napravite jednu particiju na istom disku za backup. Ako se nešto desi Vašim podacima na particiji D, možete ih povući sa recimo particije E. Ipak nemojte se previše uzdati u ovaku zaštitu, jer ako strada motor ili elektronika diska, odoše i svi podaci koje imate na bilo kojoj particiji diska.

Ako ste ovako organizirali svoj hard disk i uz to koristili gore navedeni program, ne bi smjelo biti problema za lako vraćanje u rad, bilo što da se desi.

RAID

Samo za one koji nemaju pojma što ovo znači, nekoliko rečenica. Kako biste osigurali se od gubitka podataka i smanjili vrijeme povratka u normalan rad nakon havarije, možete podatke smjestiti na više diskova, odnosno paralelno ih zapisivati na dva diska. Ovo je normalna stvar u serverima, ali cijena diskova je toliko mala, da si to možete priuštiti i za kućno računalo, a obavezno za računala u manjim i srednjim firmama, gdje se čuvaju neki podaci. Čak i najjeftinije ploče nude tu mogućnost.

Zapisujući iste podatke istovremeno na dva diska, ne može Vam se desiti da ih izgubite ako se jedan disk pokvari. Da se pokvare istovremeno oba, rijetka je situacija, osim ako dođe do strujnog udara ili udara groma, požara, krađe računala. Ako su diskovi i ploča HOT SWAP, znači da možete u samom radu ne gaseći računalo odspojiti neispravni disk i zamijeniti ga drugim ispravnim. Iz ovoga razloga bih preporučio uvijek originalne Intel matične ploče, koje podržavaju sustav Matrix RAID.

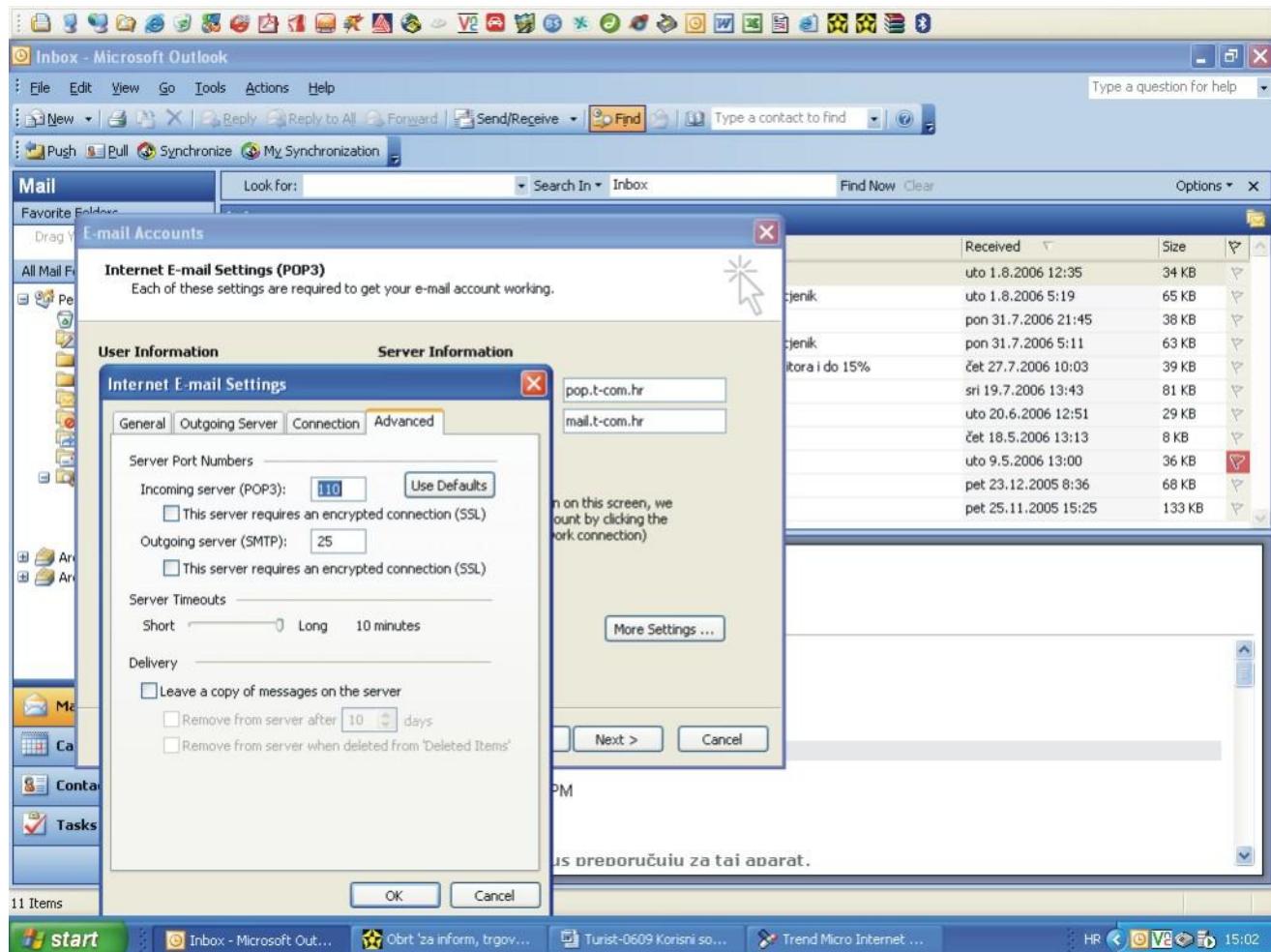
Problemi sa slanjem velikih e-mailova

Često se susrećem kod korisnika da imaju problem poslati e-mail većeg sadržaja. Računalo pokušava ga poslati i javlja da nije uspjelo. Nikako se ne pojavljuje u Sent items. Stalno ostaje u Outboxu, pa ga šalje ponovo i ponovo ali nikako ne uspijeva. U stanju ga je slati cijeli dan, dok Vas ljutito ne pozove osoba kojoj ga

šaljete i kaže da ga je dobila već devet puta, te da prestanete. Caka se krije u Microsoft Outlooku. Evo kako riješiti problem.

- 1.Startajte Outlook. Kliknite na Tools, pa na E-mail accounts.
- 2.Izaberite View e-mail accounts i onda Next.
- 3.Ovo morate učiniti za svaku e-mail adresu koju imate. Pa obilježite prvu, tako da kliknete na nju i onda kliknite na gumb Change.
- 4.Došli ste na stranicu sa podacima i lozinkama, te samo kliknite na More settings.
- 5.Otvorio Vam se novi menu, pa izaberite stranicu Advanced.
- 6.U polju Server Timeouts povucite klizač sa Short na Long (da se pojavi 10 minutes).
- 7.Kliknite OK da zatvorite menu
- 8.Kliknite Next i ponovite sve za drugu e-mail adresu
- 9.Kliknite Finish

Za ilustraciju pogledajte na sliku.

Izbornik (Toolbar) Desktop uvijek na vrhu ekrana

Mnogi programi stave svoje ikonice (shortcut) na Desktop Vašeg računala. To je onaj prvi ekran koji se pojavi kada se upali računalo i dignu Windowsi. Mnogi imaju na desktopu i shorcutove za najčešće korištene dokumente i fileove. Čim ste startali prvi program, desktop se više ne vidi, niti Vaše ikonice. Da biste startali neki drugi program, morate prvo zatvoriti ili spustiti sve otvorene programe ili ići još dužim putem Start/All programs.....

Možete napraviti da se sve ikonice desktopa nalaze na vrhu ekrana ili sa lijeve ili desne strane u posebnom Toolbaru. On može biti stalno na odabranom mjestu (obično na vrhu), ili se može pojaviti kada kurzorom miša dođete na mjesto gdje je skriven (vrh). Pogledajte na slici kako to izgleda. Ikonice su malene, ali kad staviti kurzor miša na nju pojavi se natpis o kakvom se programu radi. Evo kako ga kreirati i postaviti na mjesto.

- 1.Kliknuti desnom tipkom miša na plavu traku na dnu ekrana (desno od gumba start).
- 2.Izabrati Toolbars
- 3.Kliknuti na Desktop da se pojavi kvačica ispred.
- 4.Sada ste ga kreirali i sve su ikonice u njemu. Pojavio se na dnu na plavoj traci.
- 5.Kliknite desnom tipkom miša na njega (tamo gdje piše Desktop).

6.Kliknite na Show tekst i Show title da maknete kvačice koje se nude. Ne želimo da uz ikonu ima bilo kakav tekst, jer mnogo ikona mora stati na malom prostoru, a tekst zauzima daleko najviše prostora.

7.Kliknite lijevom tipkom miša na natpis Desktop i odvucite ga na vrh ekrana. Tamo ga ispustite. Zakačiti će se na vrh. Klasičan Drag and Drop sustav.

8.Kliknite desnom tipkom miša negdje na toolbar pored ikonica.

9.Kliknite na View i provjerite da li je kvačica ispred Small icons. Želite male ikonice kako bi ih stalo što više.

10. Kliknite opet desnom tipkom miša negdje na toolbar pored ikonica

11.Provjerite da li je kvačica ispred Allways on top. Znači da bude uvijek na vrhu.

12. Ako želite da se Toolbar Desktop sakrije kada Vam ne treba onda kliknite opet desnom tipkom miša negdje na toolbar pored ikonica i stavite kvačicu ispred Auto-Hide.

13.Raspored ikona možete napraviti po svojoj želji, tako što ćete jednostavno kliknuti na nju i odvući je lijevo ili desno, ovisno gdje želite da stoji. Tako možete grupirati srodne programe ili dokumente.

14.Ako Vam se ovo ne sviđa jednostavno opet kliknite desnom tipkom miša negdje na toolbar pored ikonica i kliknite na Close toolbar. Poslije sve morate ispočetka.

Promjena jezika dok tipkate

Pišete neki dopis u Wordu na njemačkom jeziku. Koristeći HR tipkovnicu nažalost nemate specifične njemačke znakove. Evo kako se prebaciti na njemačku, englesku, talijansku, japansku, rusku ili arapsku tipkovnicu ili bilo koja Vam treba. Kada kupite računalno u dućanu i kada Vam instaliraju Windows, obično se stavi samo HR tipkovnica. To vidimo na desnom dijelu na dnu ekrana , gdje se pojavljuje oznaka HR. Probajte kliknuti na nju. Ako ima još jezika trebali bi dobiti listu sa svime što je instalirano (EN za engleski, DE za njemački, IT za talijanski itd).Samo kliknite na nju i prebacili ste se na željeni jezik. Tamo gdje su naša slova č,ć,š,đ,ž, neke kvačice biti će posebna slova toga jezika. Kako Vam na tastaturi nisu naznačeni posebni simboli, morati ćete upamtiti gdje se koje slovo nalazi, ili ih napisati flomasterom za CD-e ili kupiti tastaturu za taj jezik.

Ako imate samo HR oznaku pokušajte instalirati ostalo.

1.Kliknite desnom tipkom na HR u desnom donjem kutu ekrana.

2.Kliknite na Settings

3.Kliknite na ADD i izaberite jezik koji dodajete, pa kliknite OK i još jednom OK

4.Probabje tipkati u željenom jeziku. Svaki puta kada ga mijenjate, morate kliknuti desno dole , otvoriti izbornik i promjeniti ga.

Ova instalacija bi trebala proći bez traženja instalacijskog CD-a od Windowsa XP.

Promjena jezika u Windowsima i Microsoft Officu u izbornicima

Većina koriste u radu Winowse XP i Office 2003 sa engleskim izbornicima. Ali ima onih koji ne znaju engleski jezik pa im je draži hrvatski. Kako je Microsoft preveo i Windowse i Office na hrvatski možete imate sve izbornike i Help i na hrvatskom, ako kupite takvu verziju. To opet iskusnima, koji su naučili raditi na izvornom engleskom jeziku zna smetati. Kako pomiriti te suprotnosti.

Što se tiče Windowsa, ako ste kupili englesku verziju, možete skinuti sa Interneta takozvani hrvatski skin ili hrvatsko sučelje. I mati ćete sve na hrvatskom.

Što se tiče Officea, jedino ako ste firma i imate licenčni ugovor sa minimalno 5 licenci. Takav dodatak košta 623\$+ PDV i zove se Multi user interface pack. Tamo dobijete sve jezike na koje je Office preveden. Možete stalno prebacivati se sa jednog na drugi. Evo kako.

1.Kliknite na Start, pa na All programs

2.Izaberite Microsoft office, pa unutar njega Microsoft office tools, pa Microsoft office language settings

3.Tu su Vam navedeni u lijevom izborniku svi raspoloživi jezici, a u desnom ono što koristite. Izaberite željeni jezik iz izbornika i kliknite ADD da ga prebacite na desni izbornik, ako već nije tamo.

4.Na dnu izaberite jezik u kojem želite da se pojavljuju menii i kliknite OK.

Backup adresara iz Outlooka

Mnogi imaju na svojim računalima backup podataka baze aplikacije u kojoj rade, pojedinih foldera kao My documents, ali zaborave da se mogu izgubiti sve adrese iz adresara outlooka, kao i svi dolazni i odlazni e-mailovi., gdje su možda razni važni dokumenti, ponude, odluke, dogovori. To se zapisuje u posebnim folderima unutar Office-a i nije ih baš lako niti pronaći. Evo kako napraviti sigurnosnu kopiju toga. Ovoo se može iskoristiti za prebacivanje podataka sa starog na novi PC ili sa uredskog na prijenosno računalo.

Recimo da želite ovo prebaciti na USB stick ili CD medij.

1. U Outlooku kliknite na Files (ili Datoteka u hrvatskom Officu)

2. Kliknite na Import and export (Uvoz-izvoz) da se starta Wizard (čarobnjak)

3. Izaberite Export to file (Izvoz u datoteku) pa Next (Dalje)

4. Izaberite Personal folder (.pst) (Datoteka osobnih mapa) (.pst), pa Next (Dalje)

5. Izabratи што ћelite presnimiti. Recimo Contacts (Kontakti) па Next (Dalje)
6. Izaberite lokaciju gdje ћelite smjestiti kopiju. Koristite Browse da definirate da li je to na disku, negdje u mreži na mapiranom disku ili USB sticku ili CD mediju. Ako ovo radi s vremenom na vrijeme, možete i izabratи jednu od opcija, da li ћelite da to presnimite preko već postojeće kopije ili ћelite napraviti novu. Ili pak ne ћelite duplikat.
7. Kliknite Finish (Završi).

Kada već vraćate ove podatke, postupak je identičan , s tim da koristite Import, a ne Export.

Pojava velikog slovo I dok tipkate

Dok tipkate, čim napišete malo slovo "i", te pritisnete razmak, Word će ga pretvoriti u u veliko slovo "I". Ovo se javlja u engleskim verzijama Worda, zato što "I" je riječ u engleskom jeziku koja označava osobnu zamjenicu prvog lica jednina "ja", koja se uvijek piše velikim slovom. Nažalost kod nas je "i" veznik , te tekst zaista izgleda glupo pisan na taj način. Iako ovo nije novost, mnogi ovo ne znaju maknuti. Učinite sljedeće u Wordu.

- 1.Kliknite Tools, te izaberite AutoCorrect options..
- 2.Ako niste odmah u njoj izaberite karticu sa jahačem Auto Correct
- 3.Možete tu uključite ili isključiti neke opcije, gdje Word sam ispravlja greške koje činite u kucanju.
- 4.U polju Replace otkucajte slovo "i"
- 5.U desnom polju With se odmah pojavljuje veliko slovo "I" i u tablici ispod se pojavljuje naznačeni par čija su polja označena bojom
- 6.Kliknite Delete i OK i više nećete imati problem

Ovo možete iskoristiti da biste napravili neku svoju korekciju. Na primjer možete umjesto da kucate svoje ime prezime, titulu, adresu jednostavno definirati da Word čim otkucate svoje inicijale i pritisnete razmak, automatski zamijeni to kompletним tekstom.

Pojava punih izbornika umjesto skraćenih u Officu

Mene nervira što mi Word, Excel,Outlook uvijek pokazuju samo najčešće korištene naredbe u izbornicima. Na taj način ako niste vični radu sa programom i ne znate napamet kako se zove naredba, morate sačekati par sekundi dok otvoris cijeli izbornik. Genijalno rješenje za one koji koriste samo par komandi, ali isto tako sprečava vizualno i podsvesno korištenje izbornika, jer komanda je uvijek na drugom mjestu. Isto tako stvara problem kada nekom nešto objašnjavate. Početnici su zaista zbunjeni. Isključite to tako da u svakom programu:

1. kliknete desnom tipkom na podlogu toolbara na vrhu ekrana gdje su ikonice
2. zatim izaberite na dnu Customize.
- 3.Izaberite stranicu sa jahačem Options
- 4.kliknite u kućicu Allways show full menus se uključi kvačica
- 5.Kliknite Close